

Landsframleiðslan 2008

Gross Domestic Product 2008

Samantekt

Landsframleiðsla jókst að raungildi um 0,3% á árinu 2008 samkvæmt áætlunum Hagstofunnar. Þessi vöxtur er miklu minni en undanfarin ár og fara þarf aftur til ársins 2002 til að finna minni hagvöxt, en þá nam hann 0,1%. Hagvöxtur á árinu 2007 er talinn hafa numið 5,5%.

Vöxt landsframleiðslunnar á liðnu ári má öðru fremur rekja til útflutnings, sem jókst um 7%, og skýrist sú aukning að stórum hluta af mikilli aukningu á útflutningi afurða stóriðju. Á sama tíma dróst innflutningur saman um 18%. Þessi þróun veldur því að verulega dró úr halla á vöru- og þjónustuviðskiptum á árinu 2008 miðað við árið áður. Hallinn nam rúmum 42 milljörðum króna 2008 samanborið við rúmlega 141 milljarð árið áður. Á sama tíma dróst einkaneysla saman um 7,7% og fjárfesting minnkaði um 21,8%. Að nokkru svipar þróuninni 2008 til ársins 2001 þegar hagvöxtur var einnig drifinn af miklum vexti útflutnings, en þó er sá munur á þessum tveimur árum að árið 2001 var mun minni samdráttur þjóðarútgjalda og innflutnings. Á árunum 2003–2006 var hagvöxtur aftur á móti drifinn af einkaneyslu og fjárfestingu.

Einkaneysla sem hlutfall af landsframleiðslu var 54,2% á liðnu ári. Í sögulegu samhengi er þetta hlutfall lágt og undanfarin fimmtán ár hefur það einungis einu sinni verið svipað, eða 54,9% árið 2002. Samneyslan sem hlutfall af landsframleiðslu var 24,6% eða svipuð og undanfarin fjögur ár.

Hlutfall fjárfestingar af landsframleiðslu var 23,9% á liðnu ári og þrátt fyrir samdrátt annað árið í röð, er þetta hlutfall enn nokkuð hátt í sögulega samhengi. Sambærilegt hlutfall fyrir OECD-ríkin í heild hefur verið um eða undir 20% undanfarinn aldarfjórðung.

Fyrstu tölur sem hér birtast fyrir árið 2008 eru háðar enn meiri óvissu en endranær. Þetta á einkum við um afleiðingar bankahrunsins á 4. ársfjórðungi og um efnahagskreppuna héraendis og í umheiminum. Vert er að vekja sérstaklega athygli á óvissunni við mat á eignatekjum gagnvart útlöndum og þar með mati á þjóðartekjum.

*Hagvöxtur 0,3% á árinu 2008,
5,5% árið 2007*

Hagstofan birtir nú fyrstu áætlanir sínar yfir þjóðhagsreikninga fyrir allt árið 2008. Landsframleiðsla á liðnu ári er talin hafa numið 1.465 milljörðum króna en það er 164 milljörðum eða 12,6% hærrí fjárhæð en árið áður. Að teknu tilliti til verðbreytinga jókst landsframleiðslan að raungildi um 0,3% samanborið við 5,5% vöxt árið áður. Að teknu tilliti til mannfjöldaaukningar dróst landsframleiðslan saman að raungildi um 2,2% á mann árið 2008 en hafði árið áður vaxið um 3,1%.

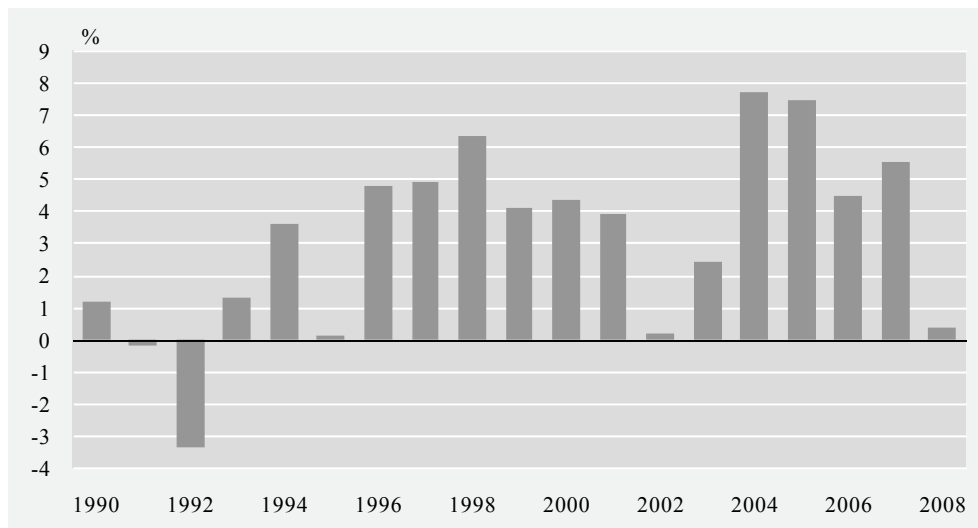
Endurskoðaðar tölur sýna nokkru meiri hagvöxt á árinu 2007 en áætlanir frá því í september síðastliðnum gerðu ráð fyrir, 5,5% hagvöxt í stað 4,9%. Breytingin

skýrist einkum af meiri einkaneyslu og fjárfestingu en reiknað var með í september auk breytinga á þjónustujöfnuði. Hækkun fjárfestingartalna frá fyrri áætlun má einkum rekja til þess að nú liggja fyrir betri heimildir en áður, sérstaklega heildar-niðurstöður úr ársreikningum fyrirtækja, en þau gögn voru ekki tiltæk á liðnu hausti. Smávægilegar breytingar eru einnig gerðar á niðurstöðum árána 2005 og 2006.

Mynd 1. Vöxtur landsframleiðslu

Figure 1. GDP growth rate

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Mikill samdráttur þjóðartekna

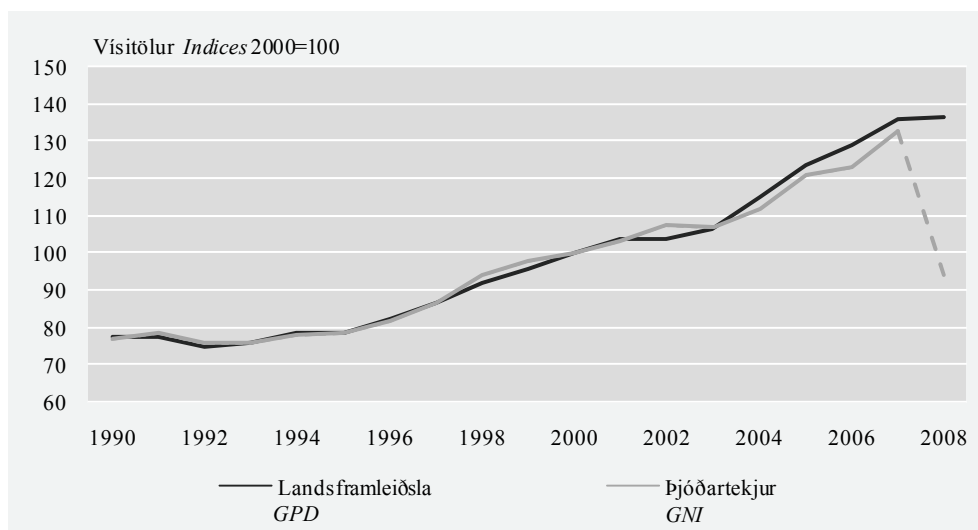
Við mat á afkomu þjóðarbúsins eru þjóðartekjur ekki síður áhugaverð stærð en landsframleiðsla, en þar er tekið tillit til breytinga á viðskiptakjörum þjóðarbúsins gagnvart útlöndum og til launa- og eignatekna til og frá útlöndum (að stærstum hluta vaxta- og arðgreiðslur). Viðskiptakjör versnuðu nokkuð á árinu 2008 eða sem nam 2% af landsframleiðslu fyrra árs. En þau stóðu nánast í stað á árinu 2007 eftir að hafa batnað nokkuð á árinu 2006. Verð á útfluttum vörum og þjónustu hækkaði á árinu 2008 um 36% í íslenskum krónum en verð á innfluttum vörum og þjónustu hækkaði um 43,9%. Á sama tíma lækkaði gengi íslensku krónunnar um 40,7%, þ.e. krónan veiktist.

Launa- og fjármagnsgjöld til útlanda jukust margfalt meira en nam aukningu launa- og fjáreignatekna frá útlöndum og að viðbætti neikvæðri þróun viðskiptakjara er niðurstaðan sú að þjóðartekjur hafi dregist saman um 28,9% þrátt fyrir 0,3% vöxt landsframleiðslu. Hér er þó vert að hafa fyrirvara á en líklegt er að verulegt verðlækkunartap (capital loss) hafi ranglega lent á þessum liðum og sverti myndina.¹ Á árinu 2007 var framvindan á annan veg, launa- og fjármagnstekjur frá útlöndum jukust mun meira en nam aukningu launa- og fjármagnsgjalda til útlanda. Þessi aukning og óbreytt viðskiptakjör leiddu til þess að þjóðartekjur jukust um 8,0%, á því ári en landsframleiðslan um 5,5%.

¹ Undir liðnum launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó, á að telja vaxta- og launagreiðslur til og frá landinu en einnig ávöxtun hlutafjár. Með ávöxtun hlutafjár er átt við úthlutaðan arð af venjulegri hlutabréfaeign en einnig tekjur af beinni fjárfestingu (eignarhlutur yfir 10%) þar sem eigandanum er reiknuð hlutdeild í hagnaði eftir eignarhluta óháð því hvort arði hefur verið úthlutað eða ekki. Verðhækkunarágóði (e. *capital gain*) eða verðlækkunartap (e. *capital loss*) telst ekki til tekna eða gjalda í þessu sambandi, aðeins á að taka með hagnað eða tap sem tengist rekstri viðkomandi árs.

Mynd 2. Magnvísitala landsframleiðslu og þjóðartekna

Figure 2. GDP and GNI, volume indices

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Þjóðartekjur 2008 (brotin lína): Sjá neðanmálsgrein á bls. 2, um launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó. GNI 2008 (broken line): See paragraph 3 in the English summary on page 9.

Einkaneysla dróst saman um 7,7%

Einkaneysla dróst saman um 7,7% á árinu 2008 eftir fimm ára samfelldan vöxt. Á árinu 2007 jókst hún um 5,6% að raungildi og um 3,9% árið 2006. Á árunum 2001 og 2002 dróst einkaneyslan saman, um 1,5% á árinu 2002 og 2,8% árið 2001 en fara þarf aftur til ársins 1975 (er einkaneyslan dróst saman um 9,6%) til þess að finna meiri samdrátt einkaneyslu en á síðasta ári.

Til langs tíma litið hefur vöxtur einkaneyslu að mestu haldist í hendur við vöxt landsframleiðslu, en þó með nokkrum undantekningum, það er á árunum 1998 og 1999, 2003, 2005 og svo nú árið 2008. Á árinu 2008 var einkaneysla 73% meiri en hún var á árinu 1990 en á sama tíma hefur landsframleiðsla vaxið um 75%. Á sama tíma fjölgaði fólki í landinu um 25%. Einkaneysla á mann hefur því aukist um 38% en landsframleiðsla um 40%.

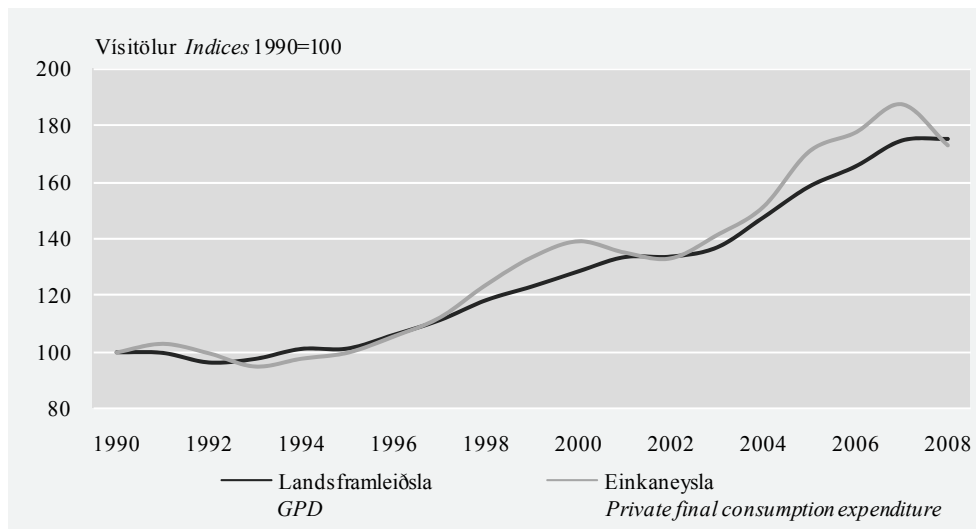
Einkaneysla rúmlega 54% af landsframleiðslu

Árið 2008 reyndist hlutfall einkaneyslu af landsframleiðslu vera 54,2%, (samborið við 58% árið á undan). Í sögulegu samhengi er þetta hlutfall lágt og undanfarin fimmtán ár hefur það einungis einu sinni verið svipað, 54,9% árið 2002. Í töflu 3 er sýnd samsetning einkaneyslu eftir útgjaldaflokkum undanfarin fjögur ár og árin 1990 og 1995.

Einkaneysla er flokkuð í 12 aðalflokka samkvæmt alþjóðlegu flokkunarkerfi (COICOP – Classification of Individual Consumption by Purpose). Í töflunni kemur fram hve vægi mat- og drykkjarvöru hefur minnkað í útgjöldum heimilanna. Það var 23,7% á árinu 1990, var komið niður í 15% árin 2005–2007 en hækkaði í 16% árið 2008. Þá hefur vægi fatnaðar minnkað um nærri helming. Á móti kemur að vægi útgjalda vegna húsnæðis hefur aukist um 30% og útgjöld Íslendinga erlendis um rúm 50%.

Mynd 3. Magnvísitala einkaneyslu og landsframleiðslu

Figure 3. Private final consumption and GDP, volume indices

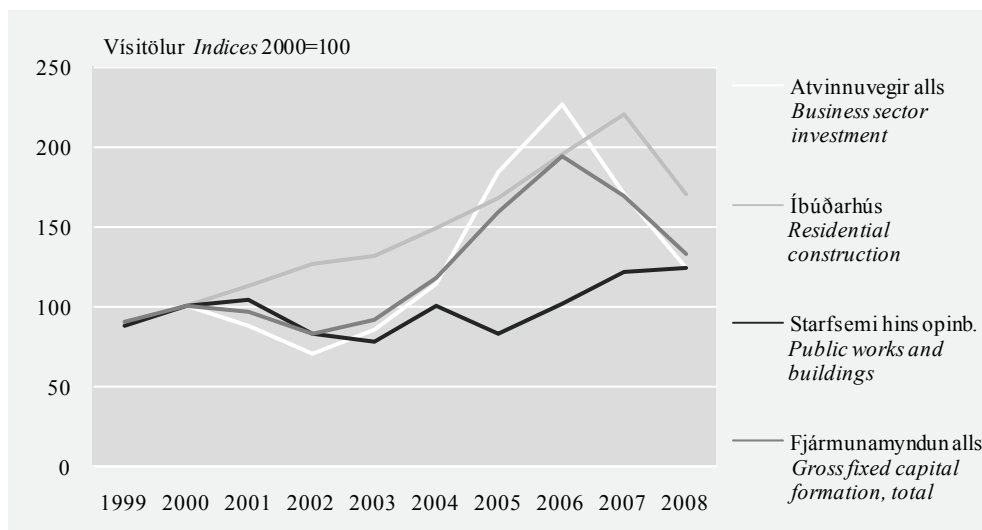
Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Samneysla jókst um 2,8%

Samneysla jókst um 2,8% á liðnu ári sem er nokkru minni aukning en á árunum 2007 og 2006 (4,2% árið 2007, 4,0% árið 2006). Sem hlutfall af landsframleiðslu var samneyslan 24,6% eða svipuð og undanfarin fjögur ár en nokkru lægri en 2002 og 2003. Í sögulegu samhengi hefur þetta hlutfall verið herra síðastliðin sjö ár en nokkru sinni. Bráðabirgðauppgjör fjármála hins opinbera fyrir árið 2008, með ítarlegum sundurliðunum, verður birt í Hagtiðindum, *Fjármál hins opinbera 2008, bráðabirgðatölur*, hinn 10. mars 2009.

Mynd 4. Magnvísitala fjármunamyndunar og helstu undirliða

Figure 4. Gross fixed capital formation, volume indices by main components

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Fjárfesting dróst saman um 21,8%

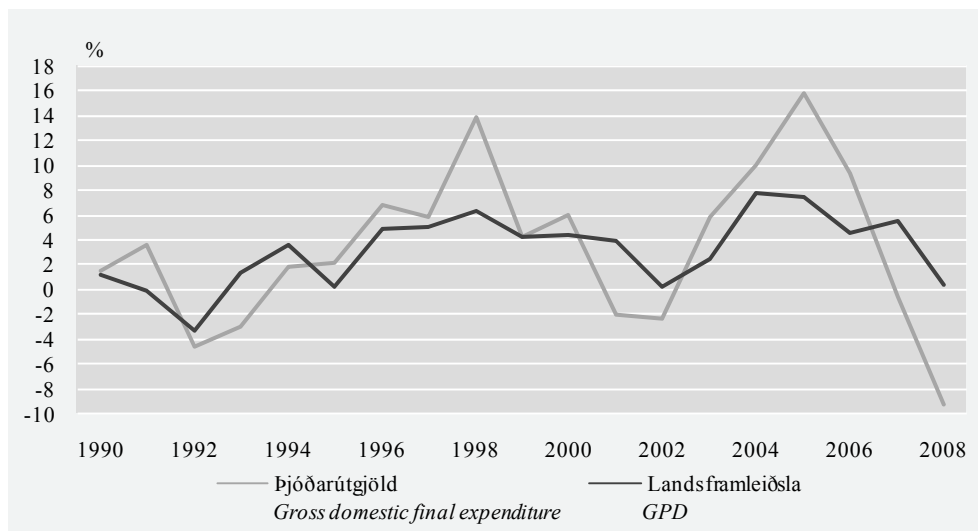
Fjárfesting á síðasta ári dróst saman um 21,8% og kemur sá samdráttur í kjölfarið á 12,8% samdrætti árið 2007 eftir mikinn vöxt fjögur ár þar áður. Fjárfesting sem hlutfall af landsframleiðslu er talin hafa numið 23,9%. Þrátt fyrir samdrátt síðastliðin tvö ár er þetta hlutfall enn nokkuð hátt í sögulegu samhengi. Sambærilegt

hlutfall fyrir OECD ríkin í heild hefur verið um eða undir 20% undanfarinn aldarfjórðung.

Samdráttinn á síðastliðnu ári má rekja til atvinnuvegafjárfestingar og íbúðarhúsnæðis. Atvinnuvegafjárfesting dróst saman annað árið í röð, um 27,2% árið 2008 og 24,5% árið áður. Þyngst vegur minni fjárfesting í stóriðju- og orkuverum, en þær fjárfestingar náðu hámarki árið 2006. Einnig dróst fjárfesting í flugrekstri saman og reyndar varð sala á flugvélum meiri en kaup. Fjárfesting í íbúðarhúsnæði dróst saman um 23,1% í fyrra samanborið við 13,2% vöxt árið 2007¹. Mikill samfelldur vöxtur hefur verið í íbúðarfjárfestingu frá og með árinu 2000 og síðast var samdráttur í henni árið 1997. Fjárfesting hins opinbera jókst aftur á móti lítillega á árinu 2008, um 1,6% samanborið við 19,2% aukningu árið 2007.

Mynd 5. Magnbreyting þjóðarútgjalda og landsframleiðslu

Figure 5. GDP and Domestic final expenditure, annual growth rate

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Þjóðarútgjöld drógust saman um 9,3%

Þjóðarútgjöld, sem eru samtala neyslu og fjárfestingar, drógust saman um 9,3% að raungildi á liðnu ári. Árið 2007 drógust þjóðarútgjöld lítillega saman, um 0,6%. Þetta er verulegur viðsnúningur frá árunum þar áður, því að á árinu 2006 jukust þjóðarútgjöld um 9,4% og 15,8% árið 2005.

Minni halli á vöru- og þjónustuviðskiptum

Vöruútflutningur jókst um 11% á árinu 2008 en útflutningur á þjónustu dróst saman um 1,3%. Í heildina jókst útflutningur um 7,1%. Aukning í vöruútflutningi skýrist að stórum hluta af mikilli aukningu á útflutningi afurða stóriðju. Á sama tíma dróst innflutningur á vöru saman um 17,6% og innflutningur á þjónustu um 18,8%. Í heild dróst innflutningur saman um 18%. Þessi þróun veldur því að verulega dró úr halla á vöru- og þjónustuviðskiptum á árinu 2008 miðað við árið áður. Hallinn nam rúmum 42 milljörðum króna 2008 samanborið við rúmlega 141 milljarð árið áður.

¹ Niðurstöður um íbúðafjárfestingu eru byggðar á gögnum frá Fasteignaskrá Íslands. Að undanfönu hefur verið unnið að breytingum á öflun og úrvinnslu þessara gagna í Fasteignaskránni. Líklega eru niðurstöður þessarar úrvinnslu fyrir árið 2008 ekki með öllu sambærilegar við fyrri ár og hefur Hagstofan því ákveðið til bráðabirgða að gera ráð fyrir talsvert meiri samdrætti í íbúðafjárfestingu en ráða má af tölum Fasteignaskrár.

Þrátt fyrir þessa jákvæðu þróun vöru- og þjónustuviðskipta veldur hinn mikli halli sem er á launa- og eignatekjum við útlönd¹ því að viðskiptahallinn við útlönd árið 2008 nam 503 milljörðum króna, 34,3% af landsframleiðslu og hefur hann aldrei verið meiri. Þessi áætlun er þó mjög óviss eins og rakið var hér á undan. Árið áður nam hallinn 206 milljörðum króna, 15,8% af landsframleiðslu.

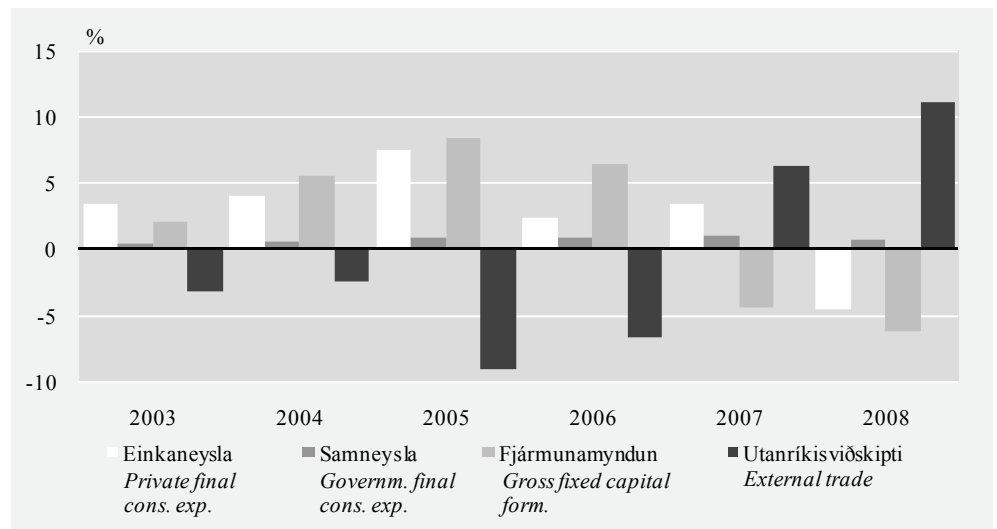
Útflutningur bar uppi hagvöxtinn

Mikill bati í vöru- og þjónustuviðskiptum veldur því að landsframleiðsla er talin aukast um 0,3% þrátt fyrir 9,3% samdrátt þjóðarútgjalda. Árið 2007 var hagvöxtur drifinn af auknum útflutningi og einkaneyslu. Þróunin síðastliðin tvö ár er nokkuð ólík því sem var á árunum þar áður þegar hagvöxtur var drifinn af einkaneyslu og fjárfestingu.

Að nokkru svipar þróuninni 2008 til ársins 2001 þegar hagvöxtur var einnig drifinn af miklum vexti útflutnings en þó er sá munur á þessum tveimur árum að árið 2001 var mun minni samdráttur þjóðarútgjalda og innflutnings.

Mynd 6. Hlutdeild einstakra liða í hagvexti

Figure 6. Contribution to growth by expenditure items

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Undanfarin fimm ár hefur landsframleiðsla aukist nokkru meira en þjóðarútgjöld, um 28% á móti 26% vexti þjóðarútgjalda.

Hlutur einstakra atvinnugreina í landsframleiðslu

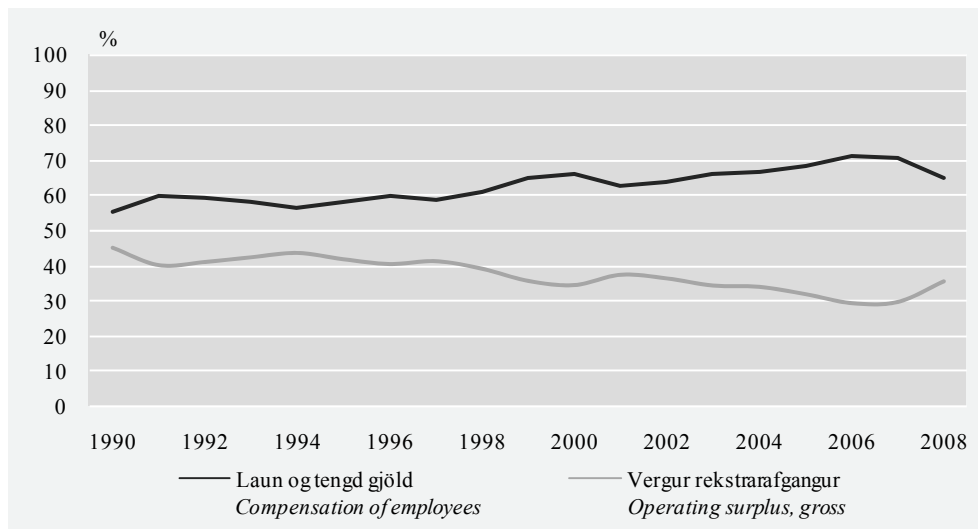
Hér að ofan er landsframleiðsla metin út frá ráðstöfunarhlið, með því að meta útgjöld þjóðarbúsins, þ.e. neyslu og fjárfestingu að teknu tilliti til viðskipta við útlönd. Framleiðsla er einnig unnt að meta með beinum hætti í einstökum atvinnugreinum. Í töflu 7 eru sýndar niðurstöður slíks mats fyrir tímabilið 2002–2008 en þar kemur fram hlutur einstakra atvinnugreina í myndun landsframleiðslunnar. Í töflu 6 eru sýndar magnvísitölur framleiðslunnar í sömu skiptingu á atvinnugreinar.

Tölur þessar eru byggðar á framleiðsluuppgjöri þjóðhagsreikninga fram til ársins 2006, bráðabirgðatölum fyrir árið 2007 og áætlun fyrir árið 2008.

¹ Sjá neðanmálgrein á bls. 2, um launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó.

Mynd 7. Hlutfall launa og rekstrarafgangs af landsframleiðslu

Figure 7. The share of labour and capital in GDP

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Hlutur vinnuafis og fjármagns

Framleiðslu í skilningi þjóðhagsreikninga má líta á sem samtölu þess sem launþegar bera úr bótum annars vegar og fjármagn og einyrkjar hins vegar. Á árinu 2008 er talið að í hlut launþega hafi komið um 64,7% af því sem til skipta var en fjármagnið og einyrkjar hafi borið úr bótum um 35,3%. Launahlutfall á árinu 2008 hefur því lækkað nokkuð frá því sem það var á árinu 2007, þegar það var 70,6%. Hlutfallið er nokkru lægra en undanfarin ár og svipar til hlutfallsins á árunum 1999–2000. Launafjárhæð á árinu 2007 er áætluð með hliðsjón af breytingu á launum samkvæmt staðgreiðsluskrá en jafnframt er tekið mið af hækkun launavísitölu og fjölda starfandi samkvæmt vinnumarkaðskönnun. Launafjárhæðir fyrri ára eru fengnar úr framleiðsluuppgjöri þjóðhagsreikninga fram til 2006 og bráðabirgðaniðurstöðum þess uppgjors 2007.

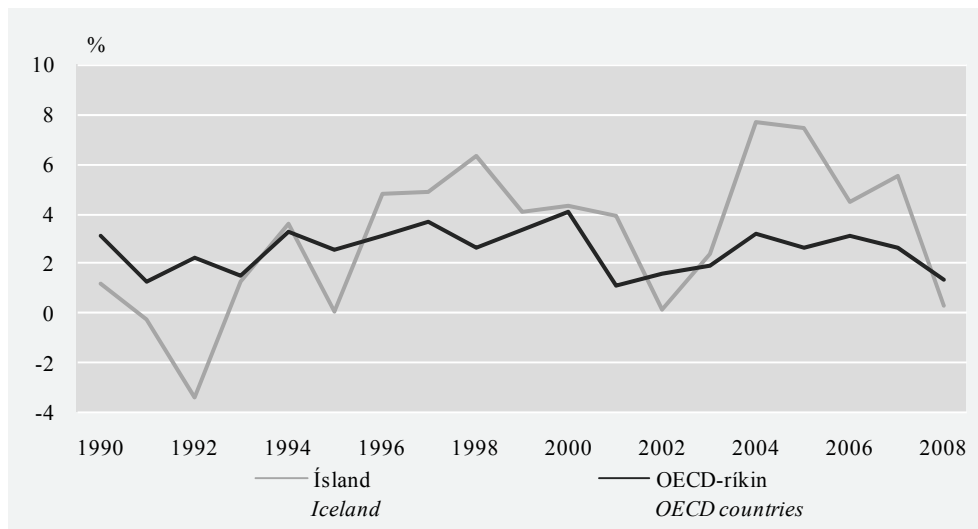
Hagvöxtur minni á Íslandi en í OECD-ríkjum árið 2008

Hagvöxtur í OECD-ríkjunum í heild á liðnu ári er talinn hafa verið 1,4% samanborið við 0,3% vöxt hér á landi. Er þetta annað skiptið á tímabilinu 1997–2008 að hagvöxtur hér á landi er lægri en í OECD-ríkjum en það gerðist einnig á árinu 2002 þegar vöxturinn var um 0,1% samanborið við 1,6% vöxt hjá OECD-ríkjunum í heild.

Miklar sveiflur hafa einkennt hagþróun á Íslandi og framan af tíunda áratugnum var vöxtur hér á landi til muna lægri en í OECD-ríkjum í heild. Ef litið er yfir allt tímabilið 1990–2008 reynist árlegur meðalvöxtur á Íslandi hafa verið 3,2% en 2,5% í OECD-ríkjunum í heild.

Mynd 8. Hagvöxtur á Íslandi og í OECD ríkjunum

Figure 8. GDP annual growth rate in Iceland and OECD

Skýring Note: Bráðabirgðatölur fyrir árið 2007 og 2008. Preliminary data 2007 and 2008.

Ítarlegra talnaefni á netinu

Auk þess talnaefnis, sem hér birtist í Hagtíðindum, er vísað til ítarlegs talnaefnis á heimasíðu Hagstofunnar. Þar er að finna langar tímaraðir um flesta þætti þjóðhagsreikninga.

Breytingar eldri talna

Eins og fram hefur komið hér á undan hefur þjóðhagsreikningatölum fyrri ára verið breytt nokkuð, einkum ársins 2007 en einnig árána 2006 og 2005. Lagfæringar hafa verið gerðar á fjárfestingu og einkaneyslu árána 2006–2007. Þá hefur tölum um þjónustuviðskipti árin 2005–2007 verið breytt til samræmis við nýjar tölur Seðlabanka Íslands. Einnig hafa verið gerðar smávægilegar breytingar og tilfærslur milli liða í framleiðsluuppgjörinu aftur til ársins 1997. Vegna afstemmingar við ráðstöfunaruppgjörið getur breyting á einni atvinnugrein í framleiðsluuppgjörinu leitt til smávægilegra breytinga á öllum öðrum atvinnugreinum. Viðmiðunarár í öllu talnaefni, sem birt er á föstu verðlagi, er árið 2000 og því veldur breyting á því ári að fyrri ár breytast einnig, þótt hlutfallstölur taki ekki breytingum af þeim sökum.

Næsta endurskoðun í september 2009

Þær tölur um árið 2008, sem nú birtast, verða næst endurskoðaðar 4. september 2009 og þá birtar með sambærilegum hætti í Hagtíðindum. Ekki er fyrirhuguð nein meiriháttar endurskoðun á eldri gögnum við þá birtingu.

English summary

0.3% growth in GDP in 2008,
5.5% in 2007

Statistics Iceland releases now the first provisional national accounts for 2008. The present figures show a rate of growth of Gross Domestic Product (GDP) of 0.3% in real terms. This growth is considerably lower than the growth in 2007, 5.5%. In 2006 GDP grew at a rate of 4.5% and by 7.4% in 2005.

The growth in GDP during last year can mainly be explained by 7.1% growth in exports, mainly exports from power intensive industry. Increase in exports together with a decline in imports by 18% resulted in considerable improvement in the balance on goods and services, from a deficit of 141 billion ISK in 2007 to a deficit of roughly 42 billion ISK in 2008. At the same time household final consumption decreased by 7.7% and fixed capital formation by 21.8%. To some extent the developments in 2008 were similar to those in 2001 when the growth was export driven. What differs between these two years is a slower decline in domestic expenditure and imports in 2001 than in 2008. Contrary to this, the growth in 2003–2006 was mainly driven by increase in household final consumption and fixed capital formation.

During 2008 the terms of trade deteriorated by 2% of GDP of the previous year having similar impact on Gross National Income (GNI). However, GNI was influenced by a huge negative primary incomes from abroad. These figures are obtained from the Central Bank of Iceland but Statistics Iceland incorporates them with reservations suspecting that these figures wrongly include significant capital losses.

In 2008 the share of household final consumption in GDP was 54.2%. Historically this share is low. During the last one and a half decade the share was lower only once, in 2002. Government final consumption amounted to 24.6% of GDP, a similar to the previous three years.

The share of gross fixed capital formation was 23.9% of GDP in 2008. Regardless of the decline in the growth of fixed capital formation this share is still historically high. A comparable figure for the OECD total has been around 20% during the last quarter of the century.

Preliminary figures for General government finances for 2008 will be published in Statistical series *General government finances 2008, preliminary results*, on 10th of March 2009.

Attention should be brought to revisions which have been made in the national accounts of previous years and are included here. In particular, fixed capital formation and private consumption has been revised for the years 2006 and 2007, and figures on trade in services in 2005–2007 have been aligned to new estimates of the Central Bank of Iceland. Finally, some minor changes have been made in the production accounts as far back as to 1997.

The next revision of national accounts data will be released on 4th of September 2009. No major revisions of previous years are planned for that release.

Tafla 1. Landsframleiðsla og þjóðartekjur 2003–2008

Table 1. Gross Domestic Product and Gross National Income 2003–2008

Milljónir króna á verðlagi hvers árs Million ISK at current prices	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008 ¹
1. Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	481.541	530.672	610.638	682.251	754.587	793.849
2. Samneysla <i>Government final consumption</i>	219.130	232.962	252.617	285.371	316.829	360.025
3. Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	167.866	218.477	291.265	397.634	364.501	350.438
4. Birgðabreytingar <i>Changes in inventories</i>	-1.453	-918	-862	13.498	6.626	3.255
5. Þjóðarútgjöld alls <i>Gross domestic final expenditure</i>	867.084	981.194	1.153.657	1.378.754	1.442.543	1.507.567
6. Útflutningur alls <i>Exports of goods and services</i>	288.552	316.903	323.924	374.056	449.718	655.053
6.1 Vörur, fob. <i>Goods, fob</i>	182.580	202.373	194.934	243.461	306.001	467.081
6.2 Þjónusta <i>Services</i>	105.972	114.530	128.990	130.595	143.717	187.972
7. Frádráttur: Innflutningur alls <i>Less: Imports of goods and services</i>	314.314	369.208	451.300	584.622	590.851	697.555
7.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	198.480	238.920	288.034	400.005	393.978	472.658
7.2 Þjónusta <i>Services</i>	115.834	130.288	163.266	184.617	196.873	224.897
8. Verg landsframleiðsla <i>Gross Domestic Product</i>	841.322	928.889	1.026.281	1.168.188	1.301.410	1.465.065
9. Launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó <i>Primary incomes received from abroad²</i>	-13.187	-37.744	-36.605	-83.888	-65.076	(-460.472)
10. Vergar þjóðartekjur <i>Gross National Income²</i>	828.135	891.145	989.675	1.084.300	1.236.334	(1.004.592)
11. Viðskiptajöfnuður án rekstrarframlaga <i>Balance on current account</i>	-38.949	-90.049	-163.982	-294.454	-206.209	-502.974
11.1 Vöruskiptajöfnuður fob/fob <i>Balance on goods</i>	-15.900	-36.547	-93.100	-156.544	-87.977	-5.577
11.2 Þjónustujöfnuður fob/fob <i>Balance on services</i>	-9.862	-15.758	-34.277	-54.022	-53.156	-36.925
11.3 Launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó <i>Balance on primary income from abroad</i>	-13.187	-37.744	-36.605	-83.888	-65.076	-460.472

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.² Sjá neðanmálgreini á bls. 2, um launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó. GNI 2008: See paragraph 3 in the English summary on page 9.**Tafla 2. Raunbreyting landsframleiðslu og þjóðartekna 2003–2008**

Table 2. Volume changes in Gross Domestic Product and Gross National Income 2003–2008

Raunbreyting frá fyrra ári, % ¹ Volume changes on previous year, % ¹	2003	2004	2005	2006	2007 ²	2008 ²
1. Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	6,1	7,0	12,9	3,9	5,6	-7,7
2. Samneysla <i>Government final consumption</i>	1,8	2,2	3,5	4,0	4,2	2,8
3. Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	11,1	28,1	35,7	21,7	-12,8	-21,8
5. Þjóðarútgjöld alls <i>Gross domestic final expenditure</i>	5,7	9,9	15,8	9,4	-0,6	-9,3
6. Útflutningur alls <i>Exports of goods and services</i>	1,6	8,4	7,0	-4,9	17,7	7,1
6.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	-1,2	9,2	-0,1	-1,5	22,3	11,0
6.2 Þjónusta <i>Services</i>	7,2	7,1	19,7	-10,1	9,0	-1,3
7. Frádráttur: Innflutningur alls <i>Less: Imports of goods and services</i>	10,7	14,5	29,3	10,4	-1,0	-18,0
7.1 Vörur, fob <i>Goods, fob</i>	7,3	15,8	25,2	16,9	-4,7	-17,6
7.2 Þjónusta <i>Services</i>	17,2	12,3	36,7	-1,1	6,9	-18,8
8. Verg landsframleiðsla <i>Gross Domestic Product</i>	2,4	7,7	7,4	4,5	5,5	0,3
10. Vergar þjóðartekjur <i>Gross National Income³</i>	-0,6	4,5	8,3	1,6	8,0	(-28,9)

¹ Raunbreytingar eru reiknaðar á verðlagi fyrra árs og árlegum keðjutengingum. Volume changes are based on annual chain linking.² Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.³ Sjá neðanmálgreini á bls. 2, um launa- og eignatekjur frá útlöndum, nettó. GNI 2008: See paragraph 3 in the English summary on page 9.

Tafla 3. Einkaneysla 1990–2008

Table 3. Household final consumption expenditure 1990–2008

	1990	1995	2005	2006	2007 ¹	2008 ¹
Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices						
Matur, drykkjarvara og tóbak <i>Food, beverages and tobacco</i>	50.843	55.116	89.117	97.985	105.973	122.861
Föt og skór <i>Clothing and footwear</i>	16.926	17.969	25.641	28.494	32.184	35.457
Húsnæði, ljós og hiti <i>Gross rent, fuel and power</i>	38.016	44.625	113.738	132.527	152.393	176.279
Húsgögn, húsbúnaður, heimilishald og heimilistæki <i>Furniture, furnishings and household equipment and operation</i>	15.920	17.841	36.718	39.240	45.442	41.355
Heilbrigðisþjónusta <i>Medical care and health expenses</i>	4.421	6.889	16.703	17.718	19.083	21.579
Samgöngur, póstur og sími <i>Transport and communication</i>	29.032	33.539	114.821	123.423	136.323	131.441
Tómstundaiðja, skemmtanir, menntun og menningarmál <i>Recreation, entertainment, education and culture</i>	25.010	35.661	74.141	78.567	80.729	80.034
Hótel og veitingastaðir <i>Restaurants and hotels</i>	13.736	18.367	44.106	49.699	56.415	58.554
Ýmsar vörur og þjónusta <i>Miscellaneous goods and services</i>	13.027	17.323	38.446	45.481	48.786	54.679
Einkaneysla innanlands alls						
Households Final Consumption Exp. in the Domestic Market	206.931	247.329	553.431	613.133	677.327	722.239
Útgjöld Íslendinga erlendis <i>Direct purchases abroad by resident households</i>	17.129	18.940	62.638	76.896	85.948	93.704
Útgjöld útlendinga á Íslandi <i>Direct purchases in the domestic market by non-resident households</i>	-9.140	-12.246	-26.157	-31.388	-35.141	-51.747
Einkaneysla heimila alls						
Household Final Consumption Exp. of Resident Households	214.920	254.023	589.912	658.641	728.134	764.196
Starfsemi samtaka <i>Non-profit institutions serving households</i>	7.175	9.267	20.726	23.610	26.453	29.653
Einkaneysla alls Final Consumption Expenditure	222.095	263.290	610.638	682.251	754.587	793.849
Hlutfallsleg skipting, % Percentage breakdown						
Matur, drykkjarvara og tóbak <i>Food, beverages and tobacco</i>	23,7	21,7	15,1	14,9	14,6	16,1
Föt og skór <i>Clothing and footwear</i>	7,9	7,1	4,3	4,3	4,4	4,6
Húsnæði, ljós og hiti <i>Gross rent, fuel and power</i>	17,7	17,6	19,3	20,1	20,9	23,1
Húsgögn, húsbúnaður, heimilishald og heimilistæki <i>Furniture, furnishings and household equipment and operation</i>	7,4	7,0	6,2	6,0	6,2	5,4
Heilbrigðisþjónusta <i>Medical care and health expenses</i>	2,1	2,7	2,8	2,7	2,6	2,8
Samgöngur, póstur og sími <i>Transport and communication</i>	13,5	13,2	19,5	18,7	18,7	17,2
Tómstundaiðja, skemmtanir, menntun og menningarmál <i>Recreation, entertainment, education and culture</i>	11,6	14,0	12,6	11,9	11,1	10,5
Hótel og veitingastaðir <i>Restaurants and hotels</i>	6,4	7,2	7,5	7,5	7,7	7,7
Ýmsar vörur og þjónusta <i>Miscellaneous goods and services</i>	6,1	6,8	6,5	6,9	6,7	7,2
Einkaneysla innanlands alls						
Households Final Consumption Exp. in the Domestic Market	96,3	97,4	93,8	93,1	93,0	94,5
Útgjöld Íslendinga erlendis <i>Direct purchases abroad by resident households</i>	8,0	7,5	10,6	11,7	11,8	12,3
Útgjöld útlendinga á Íslandi <i>Direct purchases in the domestic market by non-resident households</i>	-4,3	-4,8	-4,4	-4,8	-4,8	-6,8
Einkaneysla heimila alls						
Household Final Consumption Exp. of Resident Households	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Starfsemi samtaka <i>Non-profit institutions serving households</i>	3,3	3,6	3,5	3,6	3,6	3,9
Einkaneysla alls Final Consumption Expenditure	103,3	103,6	103,5	103,6	103,6	103,9

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 4. Fjármunamyndun 2006–2008

Table 4. Gross fixed capital formation 2006–2008

	Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices			Magnbreyting frá fyrra ári, % ¹ Volume changes on previous year, per cent ¹		
	2006	2007 ²	2008 ²	2006	2007 ²	2008 ²
Fjármunamyndun alls <i>Gross fixed capital formation, total</i>	397.634	364.501	350.438	21,7	-12,8	-21,8
Atvinnuvegir alls <i>Business sector investment</i>	280.540	219.204	203.703	23,1	-24,5	-27,2
Landbúnaður og skógrækt <i>Agriculture and forestry</i>	6.827	6.720	5.671	0,3	-4,9	-36,2
Fiskveiðar <i>Fishing</i>	1.954	1.035	1.180	-20,3	-44,8	-12,8
Matvælavinnsla <i>Manufacture of food products and beverages</i>	5.587	5.528	3.635	77,5	-1,9	-49,4
Framleiðsla málma <i>Manufacture of basic metals</i>	62.657	36.186	25.010	15,2	-41,1	-53,4
Annar iðnaður <i>Other manufacturing</i>	2.892	3.599	3.133	-56,6	5,1	-36,0
Rafvirkjanir, raf-, hita- og vatnsveitur <i>Production and distribution of electricity and water</i>	74.587	66.048	67.878	33,5	-15,6	-18,0
Byggingarstarfsemi <i>Construction</i>	16.771	16.513	13.855	25,8	-3,9	-32,8
Verslun <i>Wholesale and retail trade</i>	5.686	6.698	6.031	-39,4	20,1	-34,0
Hótel- og veitingahúsarekstur <i>Hotels and restaurants</i>	3.233	3.066	2.831	-36,1	-9,1	-24,9
Flugsamgöngur <i>Air transport</i>	26.634	-17.259	-10.566	444,5	-166,5	-52,1
Flutningar, ferðaskrifstofur o.þ.h. <i>Travel agencies and tour operators n.e.c.</i>	8.481	10.317	6.174	9,8	14,2	-50,4
Samgöngur <i>Transport</i>	2.294	2.519	1.609	-17,4	12,7	-55,2
Fjarskiptaþjónusta <i>Telecommunications</i>	6.016	10.561	16.307	-9,4	74,0	8,8
Fjármálaþjón., váttryggingar og önnur fjármálastarfsemi <i>Financial intermediation and insurance</i>	10.248	10.465	7.532	281,0	0,9	-41,3
Fasteignaviðskipti <i>Real estate activities</i>	22.873	27.454	28.735	-2,8	10,5	-10,1
Ýmis leigustarfsemi og tölvuþjónusta <i>Computer and related activities</i>	2.162	1.499	2.212	2,2	-33,8	18,1
Rannsóknir og þróunarstarf <i>Research and development</i>	1.054	2.690	2.263	-421,4	146,7	-32,8
Önnur viðskipti og sérhæfð þjónusta <i>Other business activities</i>	11.405	14.638	10.973	75,9	23,3	-39,1
Annað <i>Other n.e.c.</i>	9.180	10.927	9.240	-21,2	16,3	-38,0
Íbúðarhús alls <i>Residential construction</i>	74.480	90.600	80.903	16,5	13,2	-23,1
Starfsemi hins opinbera <i>Public works and buildings</i>	42.614	54.696	65.832	22,7	19,2	1,6
Vegir og brýr <i>Roads and bridges</i>	9.463	12.119	18.537	7,5	17,9	30,8
Götur og holræsi <i>Streets and sewers</i>	11.598	14.317	15.576	43,1	13,7	-7,0
Byggingar hins opinbera <i>Public buildings</i>	16.793	22.094	24.948	44,4	20,4	-2,5
Önnur fjárfesting hins opinbera <i>Other public investment</i>	4.760	6.165	6.771	-25,2	30,8	-21,2
Atvinnuvegir alls, tegundaskipting <i>Business sector investment, type of assets</i>	280.540	219.204	203.703	23,1	-24,5	-27,2
Fólksbifreiðar <i>Motor vehicles for industrial use</i>	4.968	5.091	4.617	17,3	-3,8	-22,5
Skip og skipsbúnaður, flugvélar o.fl. <i>Ships, aircrafts and pertaining equipments</i>	28.747	-13.550	-9.045	254,6	-148,5	-47,6
Verksmiðju-, iðnaðarvélar og tæki <i>Manufacturing machinery and equipments</i>	16.261	6.341	6.703	133,2	-60,5	-24,2
Skrifstofuáhöld og tæki <i>Office machinery and computers</i>	26.109	34.671	35.104	6,5	36,9	-25,0
Vélar og tæki til jarðvegsvinnu og mannvirkjagerðar <i>Machinery tools for quarrying and construction</i>	68.051	57.814	39.454	-10,0	-13,3	-52,8
Mannvirki <i>Construction</i>	128.349	119.030	120.569	23,9	-13,3	-16,0
þar af byggingar <i>thereof buildings</i>	49.249	52.510	58.315	24,0	-2,4	-3,9
Annað <i>Other n.e.c.</i>	8.056	9.808	6.301	83,6	15,1	-43,2

¹ Magnbreytingar eru reiknaðar á verðlagi fyrra árs og árlegri keðjutengingu. *Volume changes are based on annual chain linking.*² Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Tafla 5. Skipting landsframleiðslunnar á framleiðsluþætti 2003–2008

Table 5. Cost components of Gross Domestic Product 2003–2008

Verðlag hvers árs, millj. kr. Million ISK at current prices	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008 ¹
1. Verg landsframleiðsla Gross Domestic Product	841.322	928.889	1.026.281	1.168.188	1.301.410	1.465.065
2. Vörutengdir skattar Taxes on products	118.721	140.222	167.532	190.344	201.998	176.742
3. Vörutengdir styrkir Subsidies on products	9.296	9.193	9.492	10.298	11.422	12.951
4. Vinnsluvirði á grunnverði (4.=1.-2.+3.)						
<i>Value added, basic prices (4.=1.-2.+3.)</i>	731.897	797.860	868.241	988.142	1.110.834	1.301.274
5. Aðrir skattar á framleiðslu Other taxes on production	22.371	25.832	28.501	36.284	40.480	35.418
6. Aðrir styrkir á framleiðslu Other subsidies on production	6.659	7.797	11.227	9.959	11.894	13.487
7. Vergar þáttatekjur (7.=4.-5.+6.-10.)						
<i>Gross factor income (7.=4.-5.+6.-10.)</i>	716.186	779.825	850.967	961.817	1.082.249	1.279.342
8. Laun og tengd gjöld Compensation of employees	471.979	516.881	581.696	682.335	764.393	827.837
9. Vergur rekstrarafgangur (9.=7.-8.)						
<i>Operating surplus, gross (9.=7.-8.)</i>	244.206	262.944	269.271	279.482	317.856	451.505
9.1 Bókfærðar afskriftir						
<i>Consumption of fixed capital (business acc.)</i>	129.818	138.832	147.812	170.567	190.121	...
9.2 Hreinn rekstrarafgangur <i>Operating surplus, net</i>	114.389	124.113	121.459	108.914	127.735	...

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.**Tafla 6. Magnvísitölur atvinnuvega og landsframleiðslunnar í heild 2003–2008**

Table 6. Gross Domestic Product by industries, volume indices 2003–2008

Magnvísitölur, 2000=100 Volume indices, 2000=100	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008 ¹
Landbúnaður Agriculture	109,6	113,1	121,1	124,7	129,2	132,4
Fiskveiðar Fishing	99,2	103,3	100,4	96,3	93,3	90,8
Námugr. og vinnsla hráefna úr jörðu Mining and quarrying	99,4	103,3	98,4	111,9	131,2	123,7
Iðnaður Manufacturing	103,7	109,2	105,3	109,0	114,3	125,9
þar af fiskvinnsla thereof fish processing	109,3	118,9	109,0	97,4	99,8	0,0
Rafmagns-, hita- og vatnsveitur Electricity and water supply	107,7	112,8	114,9	126,2	135,2	162,7
Byggingarstarfsemi Construction	95,0	112,8	135,6	149,7	162,8	142,3
Verslun og ýmis viðgerðarþjónusta						
<i>Wholesale and retail trade; repair of household goods</i>	101,2	107,1	127,4	131,2	148,4	134,8
Hótel og veitingahúsarekstur Hotels and restaurants	105,0	113,5	129,2	132,9	153,1	165,0
Samgöngur og flutningar						
<i>Transport, storage and communication</i>	105,0	114,8	116,6	124,9	142,7	145,8
Fjármálaþj., lífeyrissj., váttryggingar, fasteignaviðskipti o.fl.						
<i>Financial, real-estate, renting and business activities</i>	120,5	135,1	150,4	167,6	183,8	187,8
Önnur þjónusta Other service activities	109,0	110,5	114,4	117,1	109,9	112,4
Allar atvinnugreinar Total industries	107,2	114,9	123,3	130,6	137,4	138,2
Breyting frá fyrra ári, %						
<i>Percentage change from previous year, %</i>	3,7	7,1	7,3	6,0	5,2	0,6
Til samanburðar: Breyting skv. útgjaldauppgjöri, %						
<i>Memorandum: Change according to expenditure approach, %</i>	2,4	7,7	7,4	4,5	5,5	0,3

¹ Bráðabirgðatölur. Preliminary figures.

Tafla 7. Hlutfallsleg skipting landsframleiðslu eftir atvinnuvegum 2003–2008 Table 7. *Gross Domestic Product by industries, percentage breakdown 2003–2008*

Hlutfallsleg skipting, % <i>Percentage breakdown</i>	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008 ¹
Landbúnaður <i>Agriculture</i>	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3
Fiskveiðar <i>Fishing</i>	6,3	5,3	4,8	5,0	4,3	4,8
Námugr. og vinnsla hráefna úr jörðu <i>Mining and quarrying</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Iðnaður <i>Manufacturing</i>	12,4	12,0	10,4	11,0	10,4	11,6
þar af fiskvinnsla <i>thereof fish processing</i>	2,7	2,2	2,0	2,1	1,6	...
Rafmagns-, hita- og vatnsveitur <i>Electricity and water supply</i>	3,3	3,2	3,3	4,0	3,9	4,7
Byggingarstarfsemi <i>Construction</i>	7,5	8,9	10,5	11,3	12,3	10,6
Verslun og ýmis viðgerðarþjónusta <i>Wholesale and retail trade; repair of household goods</i>	10,2	10,7	11,2	10,1	10,8	9,9
Hótel og veitingahúsarekstur <i>Hotels and restaurants</i>	1,7	1,6	1,6	1,5	1,7	1,6
Samgöngur og flutningar <i>Transport, storage and communication</i>	7,6	7,4	6,1	6,3	7,4	8,0
Fjármálaþj., lífeyrissj., váttryggingar, fasteignaviðskipti o.fl. <i>Financial, real-estate, renting and business activities</i>	22,9	23,9	25,6	25,4	26,6	26,6
Önnur þjónusta <i>Other service activities</i>	26,2	25,3	25,0	23,9	21,0	20,9
Allar atvinnugreinar <i>Total industries</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*

Hagtiðindi **Þjóðhagsreikningar**
Statistical Series **National accounts**

94. árgangur nr. 14 2009:1

ISSN 0019-1078 ISSN 1670-4657 (pappír *paper*) • ISSN 1670-4665 (pdf)

Verð ISK 900 *Price EUR 7*

Umsjón *Supervision* Stefán Þór Jansen • stefan.jansen@hagstofa.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099

© Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlegast getið heimildar. *Please quote the source.*

www.hagstofa.is/hagtidindi www.statice.is/series